

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@lvm.fi

ASIA: Lausuntopyyntö LVM/1262/01/2012

SÄHKÖISEN MEDIAN VIESTINTÄPOLIITTINEN OHJELMA

Pääministeri Kataisen hallituksen hallitusohjelmassa ”*Avoim, oikeudenmukainen ja rohkea Suomi*” mukaan hallitus laatii sähköisen median viestintäpoliittisen ohjelman. Liikenne- ja viestintäministeriö (”Ministeriö”) vastaa mediapoliittisen ohjelman valmistelusta. Alan toimijoilta on pyydetty lausuntoja ohjelman luonnoksesta.

Sanoma Entertainment Oy (”Sanoma Entertainment”) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää näkemyksensä seuraavaa:

Sähköisen viestinnän mediapoliittinen ohjelman tausta

Suomalaisella medialla on erityinen rooli kansalaisille sivistäjänä, viihdyttäjänä, tiedonvälittäjänä ja suomalaisen maailmankuvan rakentajana. Suomalainen media tuottaa kansalaisille ja yhteiskunnalle yhteistä hyvää ja se on myös merkittävä työllistäjä. Se vahvistaa kansallista identiteettiämme ja antaa meille kiinnekohtia osana yhteiskuntaa ja kansainvälistä yhteisöä. Suomalainen media heijastaa yhteiskunnan tilaa ja sen arvoja sekä vaikuttaa niihin. Se myös tukee kieltä ja kulttuuria ja on olennainen osa kansalaisten vapaata mielipiteenmuodostusta ja sananvapautta.

Kiinnostava ja laadukas televisio- ja radio-ohjelmien tarjonnan tärkeys ei ole muuttunut digitaalisen verkkojakelun tai tallennemyynnin kasvun myötä.

Suomessa on harjoitettu näkemyksellistä mediapolitiikkaa. Sen seurauksena Suomeen on kyetty luomaan koko kansalle kansainvälisessäkin vertailussa poikkeuksellisen laaja suomalainen sähköisen viestinnän sisältötarjonta.

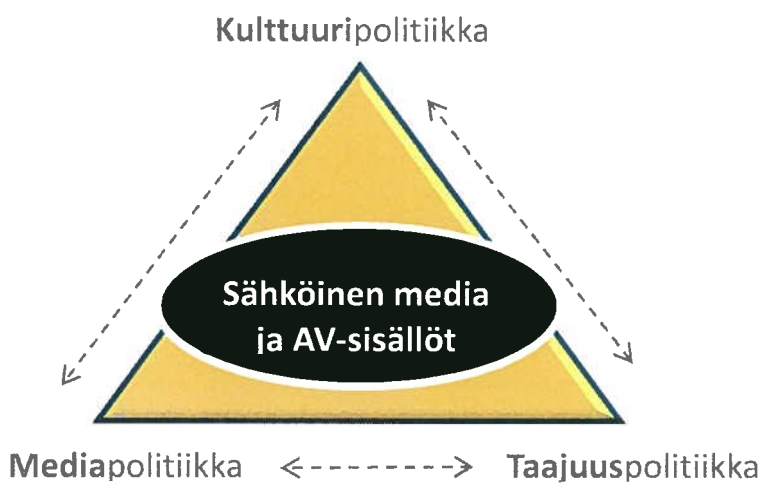
Tulevan hallituskauden aikana Suomessa tehdään suuri määrä ratkaisuja, joilla on suora tai välillinen vaikutus suomalaisen median toimintaedellytyksiin (mm. tietoyhteiskuntakaassa). Arvioimalla ja päättämällä asioista yksitellen on vaikeaa hahmottaa näiden päätösten vaikutuksia mediatoimijoiden toimintaedellytyksiin ja kansalaisille suunnattuun mediatarjontaan.

Sähköisen viestinnän mediapoliittinen ohjelma on kansallinen strateginen linjaus, joka tehtävä on tukea tätä päätöksentekoa.

Mediapoliittisen ohjelman tulisi ensisijaisesti arvioida sähköisen median nykytarjontaa, monipuolisuutta ja erityisesti sen arvoa yhteiskunnalle, sekä tuottaa keinoja tämän ylläpitämiseksi myös tulevaisuudessa.

Pääministeri Kataisen hallitusohjelmassa on sähköisen viestinnän mediapoliittisen ohjelman lisäksi myös linjattu, että kulttuuripolitiikan tulee painottua sisältöjen luomiseen ja tehokkaaseen levittämiseen. Tämän audiovisuaalisen kulttuurin vahvistaminen kuuluu samanaikaisesti kulttuuri-, media- ja taajuuspolitiikkaan.

Tosistaan riippumattomina erilliskysymyksinä näitä ei ole mahdollista tyydyttävästi ratkaista.

Sanoma Entertainment pitää seuraavia ohjelmaluonnokseen kirjattuja mediatarjontaan liittyviä tavoitteita hyvin tärkeinä:

- *Ohjelman tavoitteena on turvata kotimaisen sähköisen median toimintaedellytyksiä ja ylläpitää laadukasta, monipuolista ja moniarvoista televisio- ja radiotarjontaa.*
- *Jokaisella on asuinpaikastaan riippumatta oltava mahdollisimman helposti ja kohtuullisin kustannuksin tarjolla kattava ja monipuolinen televisio- ja radiotarjonta.*
- *Viestintäpoliittisen ohjelman tavoitteena on taata televisio- ja radiotarjonnan laatu ja monipuolisuus sekä kotimaisen sisältötuotannon säilyminen ainakin nykyisellä tasolla.*

Näkemyksemme mukaan sähköisen viestinnän mediapoliittisen ohjelman ratkaisujen tulee ensisijaisesti toteuttaa yllä kuvattuja tavoitteita. Kaikki toimet, jotka heikentävät riippumattoman median toimintaedellytyksiä joko nostamalla toiminnan harjoittamisen kustannuksia, rajoittamalla jakelua tai vapaan rahoituksen saatavuutta, kaventavat riippumattoman median kykyä tuottaa ja tarjota sisältöjä sekä työllistää.

SÄHKÖISEN VIESTINNÄN MEDIAPOLIITTISEKSI OHJELMA

Television taajuusalue

Ohjelmaluonnoksessa esitetään, että digitalisoinnin seurauksena kasvanut siirtokapasiteetti on johtanut tilanteeseen, jossa tarjonta selvästi ylittää kysynnän ja monta kanavanippua on vajaakäytössä. Johtopäätös väliaikaisen ylitarjonnan syistä on kuitenkin väärä.

Tarjontaa heikompaa kysyntää vallitsee vain T2-kanavanipuissa johtuen toistaiseksi olemattoman pienestä vastaanotinmäärästä (noin 1 % kaikista vastaanottimista). Edellytyksiä liiketoiminnalle ei vielä ole. Sen sijaan kaikki T1-jakelukapasiteetti on käytössä ja sille on tarjontaa suurempi kysyntä. Edellä mainitun pohjalta ei voi tehdä johtopäätöstä, että televisiokäyttöön osoitettua taajuusaluetta on kavennettava.

Teräväpiirtolähetyksien vastaanoton yleistyminen on ollut selvästi arvioitua hitaampaa. Suuri osa nykyisistä television pääkanavista ryhtyy kuitenkin ajan mittaan lähettämään rinnakkaisia HD-versioita kanavistaan. Tämä kehitys on tehtävä mahdolliseksi varaamalla toimintaan riittävästi taajuuksia ja varmistautumalla siitä, että televisiotoimijoille myös turvataan oikeus tarvitsemaansa lähetykskapasiteettiin.

Ministeriössä on esitetty näkemyksiä, että 700 MHz alue olisi jo vuoden 2016 jälkeen mahdollista siirtää telecom-käyttöön. Saamiemme tietojen mukaan muissa Euroopan maissa ei ole valmiuksia ottaa 700 MHz aluetta kokonaan tai osittain langattomien kohdeviestintaverkkojen käyttöön tässä aikataulussa.

Näkemyksemme mukaan:

- televisiotoiminnalle on varattava riittävästi taajuuksia digisiirtymän toteuttamiseksi.
- arvion mukaan vain 20 % televisiolaitteissa tulee pystymään vastaanottamaan T2-lähetyksiä vuonna 2017, minkä vuoksi T1 - kanavien lähetyksiä tulee jatkaa vähintään vuoteen 2020.
- kuluttajille on turvattava hallittu siirtyminen T2 teknologiaan varmistamalla edellytykset riittävälle T1 ja T2 samanaikaiselle lähettämiselle.
- ennen 700 Mhz ratkaisuja käyttötarkoituksen muuttamisesta tulisi arvioida 800 Mhz alueen langattoman laajakaistaverkon käytöstä saatuja kokemuksia ja siirtokapasiteettikysyntää. Arvioinnissa on huomioitava Suomen maantiede ja väestöjakauma.
- 700 Mhz alueen osoittaminen telecom-käyttöön olisi mahdollista valmistella aikaisintaan vuoden 2020 jälkeen samassa aikataulussa Euroopan suurten markkinoiden kanssa. Näin varmistetaan myös uuden verkon verkkokomponenttien ja päätelaitteiden saatavuus.

Sanoma Entertainment esittää, että yhteiseurooppalaista taajuuskoordinointia ja sääntelyä seurataan 700 Mhz alueen osalta ja Suomen taajuusallokointi sovitetaan sen mukaisesti televisiotoiminnan tarpeet huomioiden. 700 Mhz alue tulee säilyttää televisiokäytössä vähintään vuoteen 2020 asti.

Television taajuusjakomallit

Ohjelmaluonnoksessa on esitetty kolme vaihtoehtoista mallia television taajuusjaoksi. On kuitenkin huomattava, että nämä eivät ole ainoat käytettävissä olevat ratkaisut. Myös muita vaihtoehtoja on.

Ratkaisut T1-kanavanippujen määrästä tulee olla seurausta televisiotoimijoiden tarpeesta ja kuluttajien valmiuksista siirtyä uusiin teknologioihin, eikä toisin päin. T1-lähetyksistä kokonaan luopumisen tulee pohjautuva säännöllisiin väliarviointeihin T2-vastaanottimien yleistymisestä. T1-lähetyksien jatkamisesta vuoteen 2026 saakka on vielä liian aikaista päättää. Emme näe tarvetta T1-kanavanippujen ohjelmistojen samanaikaiselle ja muuttamattomalle T2/SD lähettämisellä.

Viestintävirasto tulisi määrätä laatimaan suunnitelmat liukuvalle siirtymälle T1 - jakelusta T2 -jakeluun televisiotoimijoiden tarpeet huomioiden.

T1-jakelun päättymisen merkitys kanavatarjontaan ja televisioyhtiöiden toimintaan

Ohjelmaluonnoksessa todetaan, että Suomessa on noin 4,1 miljoonaa televisiovastaanotinta:

- 1,8 miljoonaa vastaanotinta kaapeli-tv-kodeissa
- 1,8 miljoonassa antennikodeissa
- 0,5 miljoonaa antennivastaanotinta vapaa-ajanasunnoissa

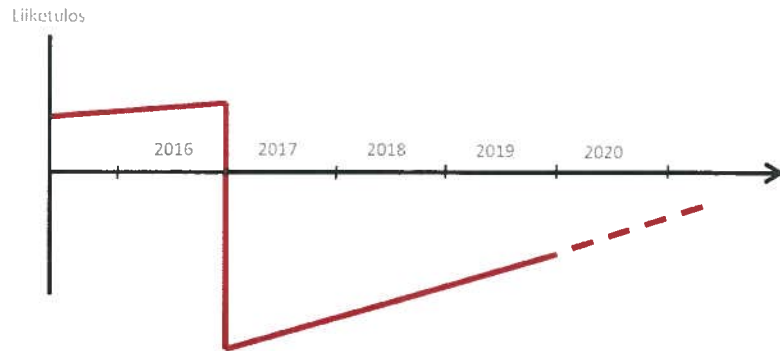
Normaalien talousnäkymien valitessa suomalaiset ostavat keskimäärin 400.000 uutta televisiovastaanotinta vuodessa. Alla olevassa taulukossa on arvioitu T2-vastaanottimien myyntimäärät vuosina 2013 – 2016:

	2013	2014	2015	2016	CUM
Myydyt televisiot	400 000	400 000	400 000	400 000	
T2-vastaanottimien osuus (%)	30 %	50 %	70 %	100 %	
Myydyt T2 televisiot	120 000	200 000	280 000	400 000	1 000 000

Taulukko: Optimistinen arvio T2-televisioiden yleistymisestä

Optimistisen ennusteen mukaan vuoden 2016 lopussa on yhteensä 2,3 miljoonasta T-vastaanottimesta vain 560.000 T2-standardin mukaisia ja penetraatio olisi vastaavasti n. 24 %. 1,74 miljoonaa antevastaanoton piirissä olevaa televisiovastaanotinta kykenisi edelleen ottamaan vastaan vain T1-lähetyksiä.

Televisiokanavat, jotka jäisivät ilman T1-jakelua, menettäisivät ohjelmayleisöään, mainoskontaktejaan ja kuluttajatuottoja. Kanavien myynnit pienenisivät vastaavassa suhteessa, joka johtaisi kanaville negatiiviseen tulokseen (liiketappio). Tappiota kertyisi niin kauan, kunnes T2-vastaanottimien penetraatio antennitalouksissa ylittäisi 80 % tason. Arvion mukaan kumulatiivinen tappio nousisi pelkästään mainosrahoitteisten kanavien osalta yli 60 miljoonaan euroon. Tappion minimoimiseksi kanavien tulisi supistaa ohjelmahankintoja ja henkilöstöä.

Kuva: Osan mainosrahoitteisten kanavien liiketuloksen kehittyminen T1-jakelun päättymisen seurauksena.

On tärkeää huomata, että antenniverkossa oleva mainosrahoitteinen + maksullinen televisiotoiminta on kokonaisuutena jo tällä hetkellä tappiollista.

Ohjelmaluonnoksen mukaisessa ratkaisuehdotuksessa ilman T1-jakelua jäisivät vuoden 2016 jälkeen mainosrahoitteiset kanavat Jim, Liv, SubTV, Ava, TV5 ja TV-Voice. Näiden kanavien yhteenlaskettu osuus kaikesta kaupallisten kanavien katselusta ja mainoskontakteista on noin 40 %.

Yleisen edun kanavat (Nelonen ja MTV3) tulee säilyttää kaapeli-tv-verkoissa ja IPTV-verkoissa siirtovelvoitteen piirissä. T2-penetraation etenemistä tulee seurata vuosittain ja mukauttaa suunnitelmat T1-jakelun osalta siihen. T1-lähetys ei tule lopettaa tilanteessa, jossa kuluttajilla ei ole riittävästi päätelaitteita, mutta T1-jakelua ei myöskään tule jatkaa tarpeettoman kauan. Ratkaisuun tulee soveltaa edellisestä digisiirtymästä saatuja kokemuksia.

T1-jakelun jatkaminen vuoden 2016 jälkeen on välttämätöntä turvaamaan televisioyhtiöiden investointi- ja työllistämiskyvyn lisäksi tasapuolinen kilpailu niin televisioyhtiöiden kuin muiden mediaryhmien välillä (yleisöjen tavoittaminen).

Perustuslain 12 §:n sananvapaussäännöksen keskeisenä tarkoituksena on taata kansanvaltaisen yhteiskunnan edellytyksenä oleva vapaa mielipiteenmuodostus, avoin julkinen keskustelu, joukkotiedotuksen vapaa kehitys ja moniarvoisuus sekä mahdollisuus vallankäytön julkiseen kritiikkiin. Vain yhdellä T1-kanavanipulla jatkaminen vuoden 2016 jälkeen vahvistaisi valtiollisen mediayhtiön Yleisradion asemaa merkittävästi suhteessa vapaaseen riippumattomaan mediaan. Tätä kehitystä olisi pidettävä hälyttävänä ja yhden T1-kanavanipun ratkaisua tulisi myös arvioida perustuslain 12 § tarkoittamasta ”oikeus vastaanottaa tietoja” näkökulmasta.

Luonnoksessa esitetään, että katsojat voisivat itse valita ajankohtansa uuden vastaanotintekniikan tai teräväpiirtolähetysiin siirtymisestä. Tämä pitää paikkansa vain, mikäli katsoja hyväksyy, että nykytekniikalla vapaasti vastaanotettavien sisältöön saatavuus vähenee antennivastaanotossa analogista kanavatarjontaa muistuttavalle tasolle. Yhdellä T1-kanavanipulla jatkaminen on riittämätöntä turvaamaan kaikille kansalaisille asuinpaikasta riippumatta tasavertaisen ja monipuolisen sisältötarjonnan.

Sanoma Entertainment esittää, että turvataan kattava T1-jakelu myös vuoden 2016 jälkeen kaikille niille televisioyhtiöiden televisiokanaville, jotka siihen esittävät tarpeensa. Viestintävirastolle annetaan tehtäväksi valmistella tämän ratkaisun toteuttamisen edellyttämät taajuusjakomallit.

Nykyisten televisiokanavien toimilupia tulee jatkaa vuoteen 2020 asti.

Uusi digisiirtymä

Siirtyminen T2-jakelutekniikkaan on edelliseen digisiirtymän rinnastettavissa oleva suurhanke. Digisiirtymä on kansallinen kysymys ja se tulisi toteuttaa suunnitellusti edellisiä kokemuksia hyödyntäen. Uskomme, että niin toimialan kuin kuluttajien kannalta parhaaseen lopputulokseen päästään jatkamalla hyvää ja aktiivista vuoropuhelua ministeriön, muiden viranomaisten ja toimialan kesken edellisen digisiirtymän kokemuksia hyödyntäen.

Näkemyksemme mukaan:

- Ministeriön/ministerin on oltava selvässä ja näkyvässä roolissa yhdessä toimialan edustajien kanssa.
- hanke on organisoitava ja resursoitava tavoitteiden edellyttämällä tavalla.
- kansalaisia on varauduttava informoimaan ja opastamaan heidän tarpeidensa ja odotustensa mukaisella tavalla.
- T2-laitteiden yleistymistä on seurattava säännöllisesti ja päätettävä sekä viestittävä T1-lähetyksien lopettamisesta kokonaan kansalaisten valmiudet huomioiden.

Esitämme, että Liikenne- ja viestintäministeriö asettuisi uuden T2-digisiirtymän näkyväksi johtajaksi ja kutsuisi koolle televisiotoimijoista, laitekaupasta, verkko- ja palveluoperaattoreista sekä Kuluttajaviraston ja Viestintäviraston edustajista koostuvan hankeryhmän.

Taajuusmaksut

Radiotaajuuksien käyttöä joukkoviestintäpalveluiden toteuttamiseksi on arvioitava erityisesti joukkoviestintäpalveluiden yhteiskunnallisen merkityksen näkökulmasta.

Suomessa taajuusmaksujen määräytymisen lähtökohtana on ollut taajuushallinnosta syntyneiden kulujen kattaminen. Valtioneuvoston maaliskuussa 2012 tekemässä taajuuspoliittisessa periaatepäätöksessä todetaan matkaviestintötoiminnan osalta, että Suomessa harkitaan tietoyhteiskuntakaaren valmistelun yhteydessä taajuuksien markkina-arvoa heijastavien, hallinnolliset kustannukset ylittävän taajuusmaksujen käyttöönottoa sellaisilla taajuusalueilla, joihin huutokauppamenettelyä ei sovellettaisi.

Kannustinmaksu on taajuudelle asetettu vuosittainen käyttömaksu, joka pyrkii heijastamaan taajuuden markkina-arvoa. Maksun lähtökohta on, että kun taajuudelle asetetaan sen arvoa kuvaava suuri kustannus, taajuuden käyttäjä luopuu mahdollisesti käyttämättä olevasta taajuudestaan tai pyrkii tehostamaan taajuuden käyttöään, jotta maksun suhteellinen koko pieneneisi. Käytännössä järjestely toimii vain, mikäli kustannus taajuuden käytöstä on niin suuri, että se muodostuu käyttäjälle rasitteeksi.

Ohjelmaluonnoksessa linjataan käyttöönotettaviksi taajuuksien markkina-arvoa heijastavat taajuusmaksut ("AIP-maksut") muihin kuin yleisen edun kanavanippuihin. Tavoitteena on edistää taajuuksien tehokasta käyttöä. Kannatamme sinänsä taajuuksien käytön tehostamista. Toteamme kuitenkin, että:

1. televisiotoiminnassa on vakiintuneessa verkkoympäristössä vain vähän, jos ollenkaan mahdollisuuksia vaikuttaa käytettyjen taajuuksien määrään.
2. AIP-maksut olisivat myös tehottomia kannustimia verkkoyhtiölle, sillä maksut, suurina tai pieninä, läpilaskutettaisiin suoraan verkkokapasiteettia ostavilta televisioyhtiöiltä, joilla ei ole määräysvaltaa verkko-operaattorin toimintaan.
3. luonnoksessa esitetyt taajuusmaksut ovat verrattain alhaiset, eikä niillä välttämättä ole taajuuksien tehokasta käyttöä edistävää vaikutusta. On siis todennäköistä, että taajuusmaksuihin kohdistuisi lähitulevaisuudessa merkittäviä korotuspaineita.

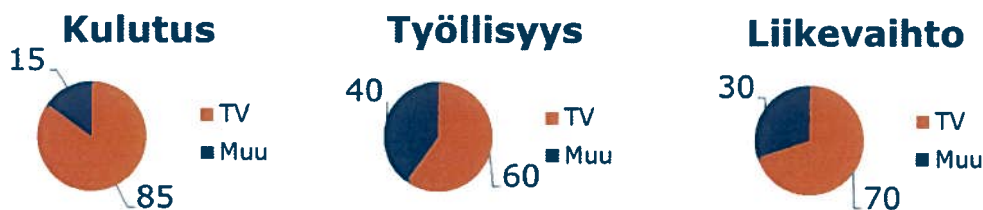
Joukkoviestinnälle ja erityisesti televisiolle menettely johtaa ei-toivottuun negatiiviseen kierteseen; mitä enemmän televisiokanavia rasitetaan taajuusmaksuilla, sen vähemmän kanavilla on kykyä investoida sisältöihin ja työllistää. Tämä taas heikentää katsojien tavoittamista ja tulovirtaa, jonka seurauksena toiminta supistuu edelleen. Kotimaiset televisioyhtiöt, joiden sisältöhankintakustannukset ovat moninkertaiset kansainvälisiin kanaviin nähden (joille Suomi on vain pientä lisäjakelua) tulisivat lopulta tiensä päähän.

Viestintäpoliittisen ohjelman luonnoksessa on esitetty käyttöön otettavaksi markkina-arvoa heijastavat taajuusmaksut muissa kuin yleisen edun mukaisissa kanavanipuissa. Näiden kanavanippujen maksuja korotettaisiin 30.000 – 40.000 eurolla. Edellisen kerran televisiotoiminnan taajuusmaksujen korottamisesta päätettiin vasta 2010. Tällöin taajuusmaksuja korotettiin lähes 30-kertaisiksi noin 1,6 miljoonaan euroon vuoteen 2014. Ehdotettu ratkaisu nostaisi taajuusmaksuja entisestään tilanteessa, jossa televisiokäyttöön osoitettua taajuusaluetta suunnitellaan pienennettäväksi. Ratkaisua on vaikea ymmärtää. Toimintaan liittyvien maksujen tulee olla ennakoitavissa olevia ja kohtuullisia.

Sanoma Entertainment esittää, että televisioverkkoihin ei kohdisteta uusia ns. AIP-maksuja ja nykyiset taajuusmaksut vahvistetaan vuoteen 2026.

Kotimaisen sisältötuotannon turvaaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisussa ”*Audiovisuaalinen kulttuuri digitaalisessa ympäristössä*” ilmenee, että televisio vastaa yksin noin 2/3 kaikesta AV-sisältöjen tuotannosta, kulutuksesta ja työllisyydestä. Suomalainen AV-sisältötuotanto on vahvasti riippuvainen televisioyhtiöiden investointikyvystä. Mikäli televisioyhtiöiden investointikykyä heikennetään, on sillä välittömät vaikutukset kotimaiseen AV-kulttuurin ja alan työllisyyteen.

KUVA: Television osuus AV-teollisuudesta

Lähde: OKM, Audiovisuaalinen kulttuuri digitaalisessa ympäristössä

Ohjelmaluonnoksessa on esitetty, että korottamalla yleisen edun kanavien kotimaisilta riippumattomilta ohjelmatuottajilta hankittavaa osuutta 15 prosentista 18 prosenttiin voitaisiin turvata kotimaista sisältötuotantoa. Ohjelmatunteihin sidotut kiintiöosuudet ovat merkityksettämiä, mikäli samalla rapautetaan kaupallisten televisioyhtiöiden kyky tavoittaa yleisöjä, myydä mainontaa sekä maksu-tv-liittymiä ja tulorahoituksella investoida sisältöihin.

Ministeriössä on korostettu kilpailun toteuttamisen tärkeyttä. Näkemyksemme mukaan tavoite on oikea ja se tulee ulottaa kaikille TV-toiminnan osa-alueille. Kun tavoitteena on toimiva markkinatalous, sopivat kiintiöt ohjelmahankinnalle riippumattomilta kotimaisilta ohjelmatuottajilta huonosti osaksi sääntelyn keventämisen ja toimilupamenettelyn yksinkertaistamisen ratkaisukokonaisuutta. Näkemyksemme mukaan kiintiöitä ei ole tarkoituksenmukaista asettaa ja niistä tulisi niiden korottamisen sijaan pyrkiä eroon.

Kotimaisen ohjelmahankinnan edistämiseksi olisi merkityksellisempää säätää, että televisiotoimijan olisi mahdollista täyttää lain edellyttämä eurooppalaisuusastevaatimus joko ajassa TAI rahassa mitattuna. Nykyinen malli, jossa vain aika, eli ohjelmatunnit, ovat merkityksellisiä ohjaa hankkimaan sisältöjä muualta Euroopasta kuin Suomesta (alhaisempi yksikkökustannus/tunti).

Sanoma Entertainment ei näe perusteita kiintiön korottamiseksi 18 prosenttiin. Esitämme sen sijaan, että vaatimus 50 % eurooppalaisuusasteesta olisi mahdollinen täyttää joko ajalla tai rahalla mitattuna.

Toimilupamenettely

Verkkoluvat

Pidämme hyvänä ratkaisua, että verkkoluvat edelleen myönnetään hakijoita vertaillen ja että päätäntävalta taajuuksien käytöstä säilytetään kansallisessa toimivallassa. Näkemyksemme mukaan 20 vuoden verkkoluvat ovat kuitenkin huomattavan pitkiä tilanteessa, jossa uusia jakelumuotoja ja sisältöjen kuluttamisen teknologioita kehittyvät huomattavasti lyhyemmässä ajassa.

Viestintäpolitiikan tavoitteena on tarjota laadukkaat, hinnaltaan edulliset ja kattavat kaikkien saatavilla olevat palvelut. Jotta nämä tavoitteet voidaan saavuttaa maanpäällisten viestintäpalvelujen osalta, tulee ensisijaisesti varmistaa riittävä viestintäverkkokilpailu. Kattavan maanpäällisen televisio- ja radiolähetysverkon rakentaminen vaatii lähes poikkeuksetta pääsyä korkeisiin lähetysmastoihin, mikä muodostaa merkittävän markkinoille tulon esteen (Digita Oy omistaa kaikki em. mastot).

Koska televisiolähetyspalvelumarkkina ei voi edellä mainitusta syystä toimia markkinaehtoisesti esitämme, että uudistettavien arviointiperiaatteiden lisäksi tulisi televisiolähetyspalveluille asettaa hintakatto estämään verkkoyhtiötä vaikuttamasta hinnoitteluun ja sen läpinäkyvyyteen sekä turvamaan televisiolähetyspalveluita ostaville yritykselle ja kuluttajille oikeuden palvelun tosiasiallisiin tuottamiskustannuksiin perustuvaan hinnoitteluun.

Hintakaton asettaminen on välttämätön keino turvata markkinoiden toimivuus tilanteessa, jossa yksi verkkotoimijoista (Digita Oy) omistaa toiminnan harjoittamisen kannalta kriittisen infrastruktuurin. Viestintämarkkinalakia tulee uudistaa turvaamaan valvovalle viranomaiselle riittävät valtuudet valvoa H MV-säänneltyä toiminta myös tarkastelemalla valvottavan yrityksen kokonaistoimintaa. Tavoitteeksi tulee asettaa, että televisiolähetyspalveluiden hinnoittelu olisi läpinäkyvää, paremmin valvottua ja verrattavissa eurooppalaisiin hintatasoihin. Viestintävirasto tulee lisäksi velvoittaa herkästi puuttumaan tehottomuuteen ja määräämään korjaavia toimenpiteitä. Viestintäviraston valvonnan ja markkina-arvioinnin on oltava sekä ennakoivaa että takautuvaa. Verkkolupia tulee täydentää velvoitteella tarjota palveluita tehokkaasti toteutettuina sekä palveluiden todellisia tuottamiskustannuksia vastaavalla hinnalla.

Verkko-operaattorin yritysjärjestelyt, jotka koskevat verkkopalveluiden tarjoamista tulee alistaa ennakoarviointimenettelylle niiden haitallisten hintavaikutuksien estämiseksi ja toiminnan läpinäkyvyyden sekä toimivan valvonnan turvaamiseksi.

Sanoma Entertainment esittää, että:

- verkkolupien enimmäiskestoksi määrätään 10 vuotta.
- laajennetaan Viestintävirastolle toimivaltaa valvoa verkkoyhtiöitä
- säädetään Viestintävirastolle oikeudesta määrätä lähetyskapasiteetille hintakatto.

Ohjelmistoluvat

Liikenne- ja viestintäministeriön työryhmä selvitti sidosryhmien näkemyksiä televisio- ja radiotoiminnan toimilupajärjestelmästä vuonna 2008. Sekä radio- että televisiotoiminnan toimiluvanhaltijoista yli puolen mielestä toimilupajärjestelmä edisti ohjelmistojen monipuolisuutta.

On kuitenkin selvää, että 3 -5 analogisen televisiokanavan ympäristöön luotu ohjelmistolupajärjestelmää tarvitsee ajanmukaistamista vastaamaan kehittyntä toimintaympäristöä. Pidämme hyvänä ratkaisua kanavanippuriippumattomista toimiluvista, mutta samalla on huolehdittava ohjelmayhtiöiden välisen kilpailun tasapuolisuudesta. Toimiluparatkaisujen tulee samanaikaisesti antaa suojaa ohjelmayhtiön tekemille investoinneille ja mahdollistaa televisiotoiminnan kehittyminen ja uusien sisältöjen tarjolle tuominen.

Ohjelmistolupamenettely tulee toteuttaa sellaiseksi, että mm. siirtokapasiteetin keinotteluilla toimija ei voi estää toista televisioyhtiötä tuomasta uusia sisältöjä tarjolle. Ohjelmistoluvissa tulisi jatkossakin määrätä toimintaan oikeuttavasta kapasiteetista. Kapasiteetin lisääminen tilanteessa, jossa kysyntä ylittää tarjonnan tulee antaa valtioneuvoston ratkaistavaksi. Tulisi myös harkita priorisointimenettelyä niille televisiokanaville, jotka investoivat merkittävästi kotimaisiin ohjelmisisältöihin.

Linjauksen mukaan yleisen edun kanavien tulisi olla vapaasti vastaanotettavia. Määrittelyä tulisi täsmentää siten, että käsite ”vapaasti vastaanotettava” tarkoittaa kanavaa, jonka katselusta ei peritä erillistä sisältömaksua. Toimialalle on annettava mahdollisuuksia kehittyä ja hakea uusia toimintatapoja. Mm. Ruotsissa suurin osa mainosrahoitteisista kanavista edellyttää katselukorttia sekä antenniverkossa että kaapeli-tv-verkossa.

Ohjelmaluonnoksessa on esitetty joukko uusia vaatimuksia, jotka kohdennettaisiin ns. yleisen edun mukaisin kanaviin. Vaatimukset ovat omiaan hämärtämään rajaa julkisen palvelun Yleisradion tehtäväkuvan ja kaupallisen televisiotoiminnan välillä. Vaatimukset voidaan nähdä myös sananvapauteen puuttuvina ja rajoittavat kanavien päätoimittaja- ja sisältöjen itsemääräämisoikeutta.

Sanoma Entertainment kannattaa esitettyä ratkaisua myöntää toimiluvat kanavanippuriippumattomina ja ilman jakelun väestöpeittovelvoitteita. Kannatamme myös siirtovelvoitteen säilyttämistä yleisen edun kanavien osalta ja esitämme lisäksi, että siirtovelvoite palautettaisiin kanaville, jotka merkittävästi investoivat kotimaisiin ohjelmasisältöihin.

Näkemyksemme mukaan ohjelmistoluvat voitaisiin myöntää verkkolupien kanssa yhdenmukaisella kestolla enintään kymmeneksi vuodeksi. Tällöin televisiotoimintaa olisi kokonaisuudessaan mahdollista tarkastella vuonna 2026.

Vastustamme yleisen edun kanaviin kohdistettavia vaatimuksia kielellisistä ja sisällöllisistä ohjelmakiintiöistä.

Yhden kortin järjestelmä

Television yksi keskeinen menestystekijä ja syy sen vakiintuneeseen asemaan kuluttajien ajankäytössä viihteen ja tiedonhankkimisen välineenä on sen helppokäyttöisyys. Tämän helppokäyttöisyyden vaarantaminen heikentäisi television asemaa ja vähentäisi television käyttöä. Tämä haittaisi kaikkia televisiotoiminnan arvoketjussa toimivia.

Televisioteknologia kehittyy nopeasti ja uudet jakelutiet ja käyttötavat kuten internet-tv (Connected-TV) yleistyvät nopeasti. Myös markkinarakenteet ovat muutoksessa ja mm. maksu-tv-toiminnassa on nähtävissä vertikaalista integroitumista mm. siten, että palveluoperaattori toimittaa kuluttajille sisällön lisäksi myös päätelaitteen. Sisältöjen salaamiseksi ja katselun valtuuttamiseksi syntyy erilaisia ohjelmistopohjaisia ratkaisuja perinteisten salauksenpurkukorttien rinnalle. Kehitykselle on annettava tilaa ja samalla on huolehdittava kuluttajien tarpeista ja oikeudesta hankkia sisältöpalveluita laajasti eri lähteistä ja myyjiltä.

Kannatamme myös varauksella aloitetta tuoda televisiosisältöjen palveluoperaattorit viestinnän lainsäädännön piiriin.

Sanoma Entertainment kannattaa ratkaisuja, jotka turvaavat kuluttajille mahdollisuuden samalla televisiolaitteella olla samanaikaisesti useamman palveluoperaattorin asiakkaana ilman salauksenpurkukorttien vaihtamista tai muita vastaavia katselua vaikeuttavia toimenpiteitä.

Kanavanumerointi

Televisiokanavien numerointi ei ole Suomessa sääntelyn kohteena. Numeroinnin teknisestä toteutuksesta on sovittu televisiotoimijoiden ja verkkoyhtiöiden kesken ja menettely on kirjattu ”Rules of Operation” -dokumenttiin osaksi kuvausta

maanpäällisen televisioverkon teknisestä toteutuksesta. Mm. vastaanotINVALMISTAJAT käyttävät asiakirjaa valmistaessaan vastaanottimia Suomen markkinoille.

Kanavanumeroiden käytöstä on sovittu kaikkien televisiotoimijoidien, verkko-operaattoreiden ja palveluoperaattoreiden allekirjoittamassa Kanavanumerointisopimuksessa.

Toimialalla vallitsee siis kaikilta osin toimiva itsesäätely, eikä kanavanumerointisopimuksen solmimisen jälkeen ole havaittu ongelmia.

Sanoma Entertainment ei kannata esitystä kanavanumeroinnista päättämisen siirtämisestä pois toimijoiden itsesäätelyn piiristä Viestintävirastolle.

Radiotoiminta

Analogisen radion uusi toimilupakausi alkoi tammikuussa 2012. Toimiluvat ovat voimassa vuoteen 2019 asti. Verrattain pitkä toimilupakausi tuo ennakoitavuutta toimintaan ja lisää investointeja sisältöjen kehittämiseen ja tarjoamiseen.

Kaupallinen radiotoiminta on toimialana pieni (vuonna 2010 n. 52 M€). Yleisradion poikkeuksellisen vahva asema ja suuri osuus (yli 50 %) radiokuuntelusta pitää kaupallisten radioiden yleisöt pieninä eikä toimiala kehity. Tällä on vaikutusta tarjonnan moniarvoisuuteen ja monipuolisuuteen. Viimeaikainen konsolidointikehitys on nähtävä hyvänä kaupallisten toimijoiden pirstoutuneessa radiokentässä.

Tässä vaiheessa ei ole vielä nähtävissä varteenotettavaa digitaalista korvaajaa radion nykyiselle analogiselle toiminnalle.

Kaupalliseen valtakunnalliseen tai osavaltakunnalliseen radiotoimintaan on Suomessa pystytty osoittamaan vain 10 verkkoa. Määrä on hyvin rajallinen ja perustelee nykyisenkaltaisen toimilupamenettelyn jatkamista.

Sanoma Entertainment esittää, että:

- **toimiluvat analogiseen radiotoimintaan myönnetään edelleen hakijoita vertaillen.**
- **yksinkertaistetaan menettelyä saada käyttämättä olevia taajuuksia käyttöön joko paikalliseen radiotoimintaan tai osaksi taajuuskokonaisuuksia.**
- **analogisen radion mahdollista tulevaa digisiirtymää ei käynnistetä vielä tässä vaiheessa.**

Viestintäpoliittisen ohjelman käsittely

Televisio ja radio koskettavat jokaista kansalaista ja suurin osa kansalaisista seuraa televisio- ja radiolähetyksiä päivittäin. Kaikki sääntely, jolla on vaikutusta sisältötarjontaan vaikuttavat myös kansalaisiin. Asian merkittävyyden vuoksi esitämme, että Sähköisen viestinnän mediapoliittinen ohjelma annetaan toimijoiden lausunnot huomioiden Eduskunnalle selontekona.

Sanoma Entertainment esittää, että sähköisen median viestintäpoliittinen ohjelma annetaan Eduskunnalle selontekona.

Helsingissä 29. kesäkuuta 2012

Sanoma Entertainment Oy

Anu Nissinen
Toimitusjohtaja